

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

I. Procellarum adversus Origenis etiamnum viventis doctrinam concitarum
series summatim repetitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

I. Procellarum adversus Origenis etiamnum viventis doctrinam concitarum series summam repetitur. II. Sedata Origenis morte odia non multo post recrudescunt. III. Paterius Alexandrinus Origenes iunior dictus. Theognostum Alexandrinum inter Origenis affectas ponit Photius. IV. Arianis temporibus Origenis doctrina denuo impugnari coepit ab Orthodoxis, quod eius sibi patrocinium ascescerent Ariani: V. quam tamen benigne interpretari maluerunt Athanasius, Basilus, & Gregorius Nazianzenus. VI. Origenianas partes tuebantur Hilarius, Euzoius, Titus Bostrenus, Didymus, Ambrosius, Eusebius Vercellensis, Victorinus Petabionensis, Gregorius Nyssenus, & ipse etiam Hieronymus, qui subinde tamen mutavit consilium; quas oppugnant Theodorus Mopsuestenus, & Apollinaris. VII. Duplex Origenistarum genus, Orthodoxorum, & Heterodoxorum. VIII. Origenista Heterodoxi ex Aegypti monasteriis fere prodierunt. IX. Johannis Hierosolymitani cum Epiphano & Hieronymo dissensio; X. & Hieronymi cum Rufino; XI. quos in gratiam reducere student Archelaus & Theophilus. XII. Scribit ad Pammachium Hieronymus adversus errores Johannis Hierosolymitani; XIII. & ad Theophilum. XIV. Augustinum quoque per literas ab Origenismo absterret. XV. Romam revertitur Melania cum comite Rufino; XVI. qui cum Apologiam Pamphili, libellum De adulteratione Operum Origenis, & eius libros *de apocryphis* in Urbe publ. Cassi, à Marcella repressus est. XVII. Certior de his factus Hieronymus libros *de apocryphis* interpretatur. XVIII. Tres libros contra Hieronymum scribit Rufinus. XIX. Anastasius Papa damnat errores Origenis, XX. & ipsum Rufinum. XXI. Hieronymus & Rufinus scriptis mutuo se laceffunt. XXII. Mortem oppetunt Melania senior, & Rufinus. XXIII. Origenismi tradux Pelagianismus, Pelagianismi Nestorianismus. XXIV. Renascitur in Hispania Origenismus, sed eliditur opera Augustini; penitusque tandem in Occidente profligatur.

I. **Q**VAM varia hominum iudicia & voluntates experta sit Origenis doctrina dituros, pauca quadam repetere oportet, praemissa iam à nobis, cum ipsius vitam scriberemus. Demonstratum est autem turbarum omnium, quae adversus Origenem magno Ecclesiae detrimento concitatae sunt, auctorem & incentorem fuisse Demetrium Alexandrinum. Nam cum ab Alexandro Hierosolymorum, & Theotisto Caesareae Episcopis Presbyterij ordinem suscepisset, agre latum à Demetrio, & in eum severe admodum consultum est, qua ludibriis castrationem ipsius propinando, qua per Synodum ex aliquot Aegypti Episcopis à se constatam Presbyterij honore hunc exuendo, & ab Ecclesiae communiione arcendo; cum iam eum docendi munere abdicandum, & Alexandria submovendum alia Synodus sanxisset. Tam gravi autem hominum flagrabat invidia, ut Synodorum illarum decretis consentiret universus orbis, excepta Palaestina, Arabia, Phoenicia, & Achaia. Diximus quoque consentaneum videri, vexandi ejus undequaque causas querentem Demetrium, opinionem ob novitatem suspectas, & ab Ecclesiae usu alienas traduxisse, ac forsitan damnaesse: Demetrio autem successisse Heraclam, Heraclae Dionysium Origeni faventem, nec concitas tamen adversus Origenem procellas Demetrii obitu fuisse confopitas, ingravescentibus multorum odiis, quos urebat ipsius gloria. Patebant praecipue horum insimulationibus ipsius Opera; quae vel ex tempore recitata, & ex ore concionantis excepta, ac proinde non satis pensiculate composita; vel ad instituentum secreto Ambrosium, non in publicam lucem lucubrata, & praeter Origenis tamen consilium ab Ambrosio publicata; vel immoderato ingenij luxuriantis calore profusa, malevolorum castigationibus obnoxia erant; cum praesertim adulteratis ipsius Operibus suos etiam errores Haeretici inseruissent, ut diximus. Sed nec facile dictum est, majorine ei fuerint detrimento calumniae invidorum, an infinitae amicorum laudes & praeconia, quibus adversariorum malevolentia acuebatur. *Nonne tibi, inquit Origenes Homil. 25. in Luc. omnes videntur plus amasse quam expedit, & dum virtutem antiscilisque mirantur, dilectionis perdidisse mensuram? Quod quidem in Ecclesia patimur; plerique enim dum plus diligunt quam meremur, haec isclant, & loquuntur, sermone nostros doctrinamque laudantes, qua conscientia nostra non recipit. Alij vero tractatus nostros calumniantes ea sentire nos criminantur, quae nunquam sensisse nos novimus.* Calumniis itaque appetitus Origenis, & novorum dogmatum

A suspectus, sparsis de se rumoribus mature occurrit, scripta ad Fabianum Papam, aliosque Praefules Epistola, qua sententiam suam de rebus divinis declaravit.

B II. Vita sanctum laudibus profectus est Dionysius Alexandrinus in Epistola ad Theoretchum, seu Theodotum Casariensem Episcopum, ut à Gobaro apud Photium Cod. 232. proditum est. Et vero quas vivus animorum turbas exciverat Origenes, morientem restinxisse credibile est; nulla enim perseverantis post eius obitum odij indicia veteres nobis memoriae suppeditant. Sed non multo post in superstitem ejus famam novae tempestates incubuerunt. Primum eo extincto Methodium Tyrium Episcopum Diocletiani temporibus doctrinam ipsius impugnasse reperio: narrat quippe Hieronymus scri-
 ptos fuisse ab eo libros De resurrectione contra Origenem, De Pythonissa, & De arbi-
 trij libertate. Operis De resurrectione fragmentum in sine Panario suo intexuit Epipha-
 nius Har. 64. cujus Excerpta etiam representavit Photius Cod. 234. Idem Cod. 235, Ex-
 cerpta affert ex ejusdem Ecloga *αὐτὴ τῆς ἑξήκοντος*. & Cod. 236. *αὐτὴ τῆς ἑβδομήκοντος*, quibus Ori-
 genis dogmata castigantur. At eum sui demum iudicij poenituisse, & velut palinodiam
 canentem admiratorem se Origenis professum esse in Dialogo quem Xenonem inscripsit,
 auctor est Socrates libr. 6. cap. 13. Sed Socrati contradicit Baronius ad A. 402, menda-
 ciosaque reum peragit hoc argumento, quod laudatum primo à se Origenem postea damna-
 rit Methodius, ut Eusebius tradit apud Hieronymum libr. 1. Apolog. in Rufin. cap. 2. tan-
 tum abest ut damnatum à se primo, deinde laudat. Quasi non laudasse primum Ori-
 genem potuerit Methodius, & deprehensis postmodum erroribus vituperasse, & iisdem de-
 mum excusatis ad priorem sententiam rediisse. Addit Baronius ex Methodij contra Ori-
 genem lucubrationibus plurima depromisse Epiphanium; quod facere erubuit, si scilicet
 pristinam sententiam Methodium revocasse. Valeret id sane, si in Dialogo illo Xeno-
 ne scripsisset Methodius, quaecunque à se adversus Origenem dicta sunt, falsa esse; sin vero
 id sibi voluit duntaxat, errasse quidem Origenem, sed errore condonando, nimisque
 severe eum ac duriter à se exceptum, cui favere potius propter pietatem, & praecleara in
 Ecclesiam merita debuisset, quo tandem recidit Baronij ratiocinatio? Postremum illius
 adversus Socratem argumentum hoc est; Methodiani Dialogi mentionem extare nullam
 apud Eusebium, nullam apud Rufinum, ac proinde supposititium esse. Videratne vero Ba-
 ronius sex Apologiae libros à Pamphilo & Eusebio in gratiam Origenis scriptos, in quibus
 D quaecunque pro illo facere poterant, diligenter collecta fuerunt, nec Xenonis proinde
 Dialogi mentio praetermissa.

E III. Sane tanta erat his temporibus Origeniana doctrinae celebritas & existimatio, ut
 hinc ad facti poenitentiam adductum fuisse credam Methodium, cum vix quemquam ad
 suas pelliceret partes; cuncti ferme Adamantio adhærescerent. Quem tamen à Petro Ale-
 xandrino Episcopo & martyre, qui Methodij aetate suppar fuit, male habitum reperio.
 Loca quaedam ex ipsius libris profert Iustinianus in Epistola ad Menam, unde quam in-
 sensus ipsi adversus Origenem animus fuerit, intelligitur. Tunc autem inter sectatores
 Origenis Alexandriae florebat vir magni nominis Pierius Presbyter, quem rara eruditio,
 indefessus labor, felix ingenium, temperantia ac paupertatis studium, utiles & iucundae
 ad populum conciones tantum commendarunt, ut junior Origenes diceretur: quasi in
 ea laude, laudum omnium, qua Ecclesiasticum virum deceant, summa contineretur: *ἢ
 γὰρ πῶς ἐν τοῖς ἀριστοῦστοις ὡς ὅστις* Tunc enim inter celeberrimos Origenes habebatur, inquit
 Photius Cod. 119. ubi de Pierij scriptis disserit. Idem Cod. 106. Theognosti Alexandrii
 Hypotyposon libros septem recensens, eum ait sive asseclandi, sive defendendi Origenis
 studio ductum decrevisse Dei Filium esse creatum, & ratione praeditis tantum praesse, ea-
 demque de Spiritu sancto ac Origenem proposuisse, & corpora Angelis ac Daemonibus
 item ut illum tribuisse. At Codice tamen 232. Athanasium scribit Photius Theognostum
 in multis locis admittente. Sane studiosissimum virum, & disertum, & admirandum eum
 appellat Athanasius, ipsiusque praesidium adversus Arianos usurpat: atque idcirco praeter-
 missam ab Eusebio mentionem illius probabile est, quod ab Arianis partibus fuerit alienus.
 F Quapropter corruptas ab huius sectae patronis, quemadmodum & Cle-
 mentis librum eodem titulo inscriptum, non immerito Andreas Schottus conjestat. Quod
 si integer ad nos Photij codex pervenisset, aetatem ejus compertam haberemus. Vnum
 hoc scire licet, Athanasio antiquiorem fuisse illum, Origenem recentiorem.

IV. A Methodij aetate ad Ariana tempora suus Origeni honos videtur constituisse. Otto
 autem Ario, patrociniū haresis suae quarentes Ariani, Adamantij nomen causae suae pra-
 texere studuerunt. Ex ipsius ergo operibus collegerunt diligenter, quaecunque Filij digni-
 tatem labefactare, vel suam denique de Trinitate opinionem iuvare videbantur. Atque
 id tolerabile erat, si hac sine vaeordia ipsorum stenisset; verum nefaria etiam doctrina vi-
 rus iisdem passim affuderunt scriptis, ut suum penitus Origenem facerent. Cujus ad ele-
 bb iij

Hieron. in
 libr. De
 script. Eccl.
 cap. 94.

Athanas.
 De Synod.
 Nican. de
 veritat. & de
 peccat. in
 spir. sanct.
 Schottus in
 Schott. ad
 Photij Cod.
 106.